

КОМУНИКАЦИЈА СА ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Др Филип Мирић

- ❖ **Саветник председнице Асоцијације правника АЕПА**
- ❖ **Научни сарадник на Правном факултету Универзитета у Нишу**

Етикетирање особа са инвалидитетом

- Одроз два модела приступа инвалидности:
 - ✓ Медицинског (инвалидност је болест коју треба лечити)
 - ✓ Социјалног (инвалидност је управо производ друштвених ограничења које онемогућавају пуно укључење особа са инвалидитетом у друштвене токове и односе).

Негативна терминологија

- богаљ, невољан, инвалид, хендикепиран, спастичар, ограничен инвалидским колицима, везан за инвалидска колица, ментално хендикепиран, ментално ретардиран, ментално недовољно развијен, телесно способан, слеп, глув, наглув
- телесно неспособан
- особа са посебним потребама
- слепи, глуви, наглуви...

Позитивна терминологија

- особа са инвалидитетом
- особа са оштећењем вида, особа са оштећењем слуха, слепа особа, gluva особа
- корисници инвалидских колица

НАЈВАЖНИЈЕ ПРАВИЛО

- У КОМУНИКАЦИЈИ СЕ ТРЕБА
УСРЕСРЕДИТИ НА ОСОБУ, А НЕ НА ЊЕН
ИНВАЛИДИТЕТ!

О инвалидитету

- Инвалидитет није увек последица болести!

Руковање

- ✓ Пристојно је руковати се чак и ако особа има ограничене покрете или користи протезу.

Употреба свакодневних термина

- Исправно је користити уобичајене изразе попут
 - ✓ ВИДИМО СЕ!
 - ✓ “ТРЧИМ ДАЉЕ!”

Помоћ

- Увек питајте особу са инвалидитетом да ли јој је потребна помоћ, пре него што је пружите. Некада је помоћ непотребна или непожељна!

Обраћање

- Обраћати се директно особи са инвалидитетом, а не персоналном асистенту или пратиоцу! Ако разговор дуже траје, постарајте се да омогућите визуелни контакт са корисником колица!

Инвалидска колица

- Колица су део личног простора особе која их користи. Не треба се наслањати на њих нити их померати, без изричите дозволе корисника!

Разговор са особом оштећеног слуха

- У овој ситуацији не треба се трудити да се говори гласније, већ окренути се према особи и омогућити јој да прати мимику саговорника.
- Знаковни језик.

Пут

- Када некој особи са инвалидитетом објашњавате просторну удаљеност, имајте на уму да неке од њих могу имати проблема са њеном проценом.

Возачи са инвалидитетом

- Поштујте возаче са инвалидитетом!
- Не користите обележена места за паркирање за особе са инвалидитетом!
- Повећање “психичке секунде” код возача са инвалидитетом.

Пси водичи

- Не треба се играти са псима водичима који су дресирани за помоћ у кретању особама оштећеног вида јер су “на задатку”.

Предност у поступку пред органима јавне власти

- Уступите место у реду особи са инвалидитетом!

Уклањање предрасуда према особама са инвалидитетом

- Неопходно је стално преиспитивање ставова према инвалидитету и инвалидности у циљу њиховог унапређења!

Деца и особа са инвалидитетом

- У сусрету са особом са инвалидитетом не треба обесхрабривати децу да постављају питања.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

